

Επεξεργασία Ερωτήσεων

Εισαγωγή

ΜΕΡΟΣ 1

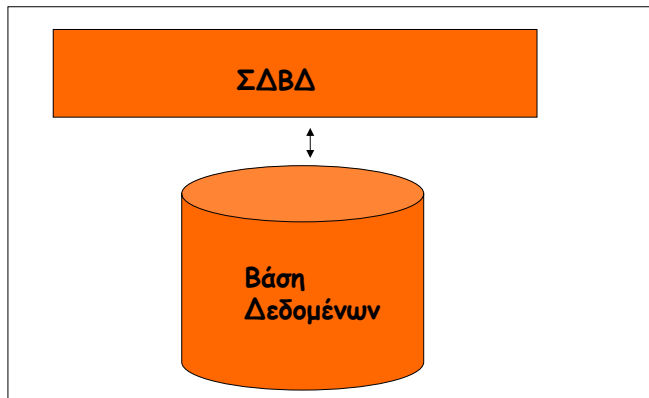
*Μοντελοποίηση (Μοντέλο Ο/Σ, Σχεσιακό, Λογικός Σχεδιασμός)
Προγραμματισμός (Σχεσιακή Άλγεβρα, SQL)
Δημιουργία/Κατασκευή
Εισαγωγή Δεδομένων
Επεξεργασία Δεδομένων*

Με χρήση ΣΔΒΔ

ΜΕΡΟΣ 2 (Υλοποίηση ΣΔΒΔ)

*Αποθήκευση
Ευρετήρια
Εκτέλεση Ερωτήσεων*

Το εσωτερικό ενός ΣΔΒΔ

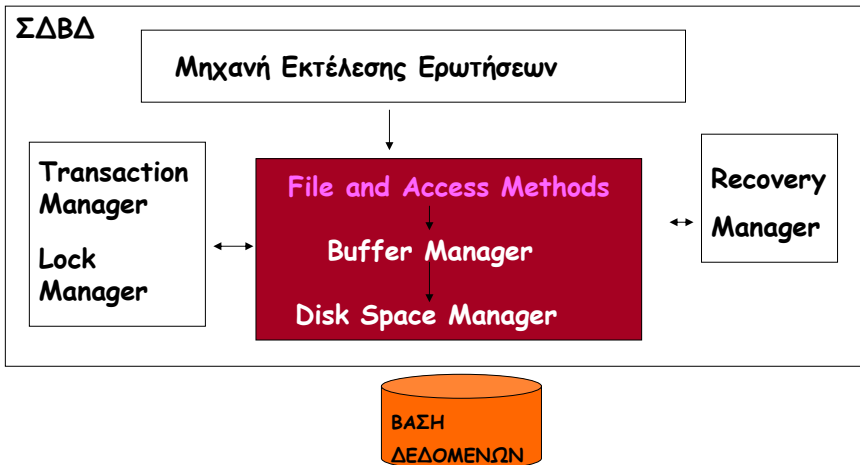

Η Δομή ενός ΣΔΒΔ

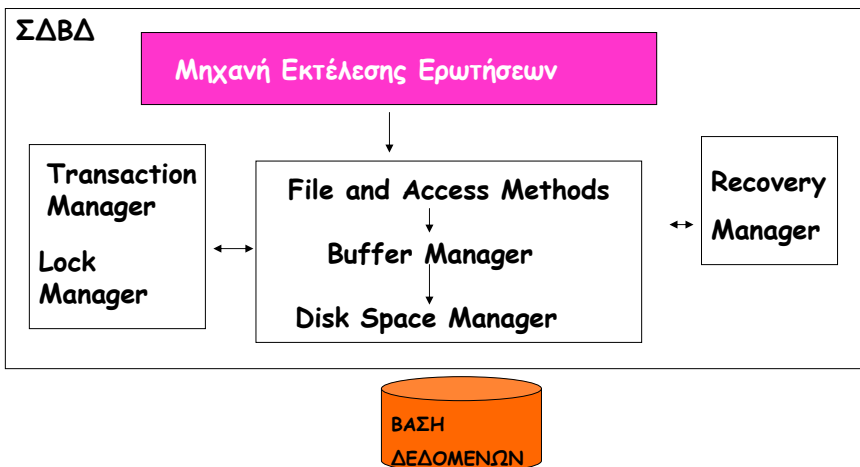

**ΒΑΣΗ
ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ**

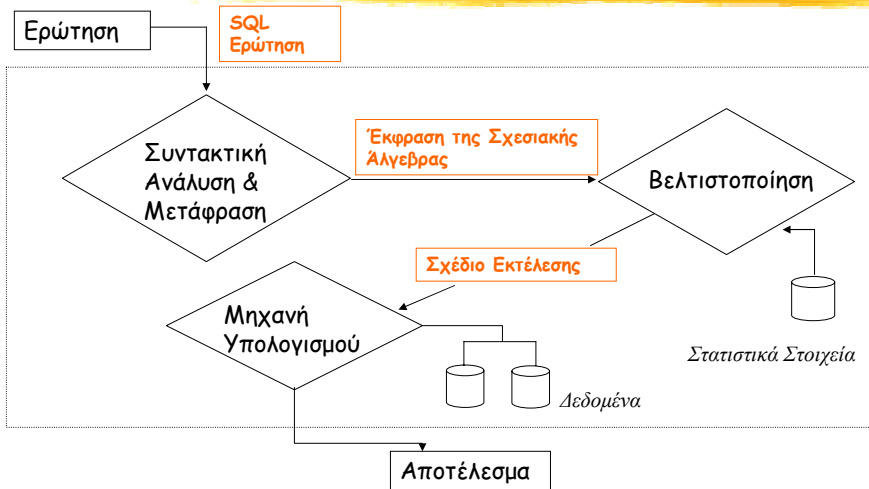
Εισαγωγή

Εισαγωγή

Επεξεργασία Ερωτήσεων

Επεξεργασία Ερωτήσεων

Τα βασικά βήματα στην επεξεργασία μιας ερώτησης είναι

1. Συντακτική Ανάλυση & Μετάφραση
2. Βελτιστοποίηση
3. Υπολογισμός

1. Συντακτική Ανάλυση (Parsing) & Μετάφραση

Η SQL ερώτηση μεταφράζεται σε μια εσωτερική μορφή αφού γίνει ο απαραίτητος συντακτικός και σημασιολογικός έλεγχος (π.χ., τα ονόματα που αναφέρονται είναι ονόματα σχέσεων που υπάρχουν)

Αντικατάσταση των όψεων από τον ορισμό τους

Σε ποια εσωτερική μορφή; Έκφραση της σχεσιακής άλγεβρας

```
select A1, A2, ..., An  
from R1, R2, ..., Rm      πA1, A2, ..., An (σP (R1 × R2 × ... × Rm))  
where P
```

2. Βελτιστοποίηση

Μια SQL ερώτηση μπορεί να μεταφραστεί σε διαφορετικές (ισοδύναμες) εκφράσεις της σχεσιακής άλγεβρας

```
select balance  
from account  
where balance < 25000
```

- $\sigma_{\text{balance} < 2500} (\pi_{\text{balance}}(\text{account}))$
- $\pi_{\text{balance}} (\sigma_{\text{balance} < 2500} (\text{account}))$

Κάθε πράξη της σχεσιακής άλγεβρας μπορεί να υλοποιηθεί με διαφορετικούς αλγόριθμους:

π.χ., για την υλοποίηση της επιλογής μπορεί

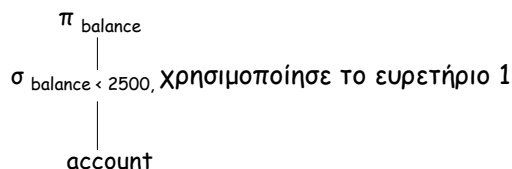
είτε να σαρώσουμε (scan) όλο το αρχείο ελέγχοντας κάθε εγγραφή αν ικανοποιεί τη συνθήκη

είτε αν υπάρχει π.χ., ένα Β* ευρετήριο στο γνώρισμα balance να χρησιμοποιήσουμε το ευρετήριο

Άρα δεν αρκεί ο προσδιορισμός της πράξης - πρέπει να προσδιορίζεται και ο αλγόριθμος που θα χρησιμοποιηθεί για την υλοποίησή της

βασικές (primitive) πράξεις: πράξη + αλγόριθμος

Σχέδιο εκτέλεσης (execution plan): μια ακολουθία από βασικές πράξεις

- Τα διαφορετικά σχέδια εκτέλεσης έχουν και διαφορεικό κόστος
- **Βελτιστοποίηση**: η διαδικασία επιλογής του σχεδίου εκτέλεσης που έχει το μικρότερο κόστος
- Εκτίμηση του κόστους (συνήθως χρήση στατιστικών στοιχείων)

3. Εκτέλεση

Μηχανή εκτέλεσης που εκτελεί τις βασικές πράξεις

Τι θα καλύψουμε στο μάθημα:

1. Αλγόριθμους εκτέλεσης βασικών πράξεων

- Επιλογή
- Προβολή
- Πράξεις συνόλων
- Συνένωση

2. Ισοδυναμία σχεσιακών εκφράσεων - ευριστική επιλογή

Αλγόριθμοι Εκτέλεσης Βασικών Πράξεων

Εκτίμηση κόστους - μερικά στατιστικά σχετικά με το αρχείο δεδομένων

- n_R : αριθμός πλειάδων της σχέσης R
- b_R : αριθμός blocks της σχέσης R
- s_R : μέγεθος σε bytes κάθε πλειάδας της σχέσης R
- f_R : παράγοντας ομαδοποίησης
αν μη εκτεινόμενη, $f_R = \lfloor B / s_R \rfloor$ και $b_R = \lceil n_R / f_R \rceil$
- $V(A, R)$: αριθμός διαφορετικών τιμών του A
 $|\pi_A(R)|$ -- αν A κλειδί:
- $SC(A, R)$: μέσος αριθμός πλειάδων που ικανοποιεί μια συνθήκη (δεδομένου ότι υπάρχει μια τουλάχιστον που την ικανοποιεί)
1 αν κλειδί, αν ομοιόμορφη;

Αλγόριθμοι Εκτέλεσης Βασικών Πράξεων

Εκτίμηση κόστους - αρχείο ευρετηρίου

- f_i : παράγοντας διακλάδωσης,
πολυεπίπεδο f_0 , B^+ δέντρο \sim τάξη
- H_i : αριθμός επιπέδων
- LB_i : αριθμός block φύλλων

Κόστος: Αριθμό blocks που μεταφέρονται

Επιλογή (σ)

Επιλεκτικότητα επιλογής:

το πλήθος των εγγραφών (πλειάδων) που επιλέγονται (δηλ. ικανοποιούν την συνθήκη)

το πλήθος των εγγραφών (πλειάδων) του αρχείου (σχέσης)

• Έστω $s_i = |\sigma_{\theta_i}(R)|$

επιλεκτικότητα: s_i / n_R

Αν θ_i συνθήκη ισότητας σε ένα γνώρισμα υποψήφιο κλειδί $s_i = 1 / n_R$

Αν θ_i συνθήκη ισότητας σε ένα γνώρισμα, ομοιόμορφη κατανομή, k διακριτές τιμές, $s_i = k / n_R$

Επιλογή

Θα εξετάσουμε:

- Επιλογή με συνθήκη ισότητας ($\sigma_{A = a} (R)$)
- Επιλογή με συνθήκη σύγκρισης - διαστήματος (range query)
($\sigma_{A \leq u} (R)$) ή ($\sigma_{A \geq u} (R)$)
- Επιλογή με σύζευξη ($\sigma_{\theta_1 \text{ AND } \theta_2 \dots \text{ AND } \theta_n} (R)$)
- Επιλογή με διάζευξη ($\sigma_{\theta_1 \text{ OR } \theta_2 \dots \text{ OR } \theta_n} (R)$)

Πιθανοί αλγόριθμοι εκτέλεσης:

E1 Σειριακή αναζήτηση

E2 Δυαδική αναζήτηση

E3 Χρήση πρωτεύοντος ευρετηρίου/κατακερματισμού

E4 Χρήση δευτερεύοντος ευρετηρίου/κατακερματισμού

Μονοπάτι προσπέλασης

Επιλογή - συνθήκη ισότητας

$$\sigma_A = \alpha (R)$$

E1 Σειριακή αναζήτηση

b_R : αριθμός blocks της σχέσης R

b_R

$b_R / 2$ αν το A υποψήφιο κλειδί (οπότε το αποτέλεσμα έχει μόνο μία πλειάδα, σταματάμε την αναζήτηση μόλις τη βρούμε)

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε οποιοδήποτε αρχείο

E2 Δυαδική αναζήτηση

b_R : αριθμός blocks της σχέσης R
 $SC(A, R)$: μέσος αριθμός πλειάδων που ικανοποιεί μια συνθήκη
 f_R : παράγοντας ομαδοποίησης

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο αν το αρχείο είναι διατεταγμένο με βάση το γνώρισμα της επιλογής

$$\lceil \log (b_R) \rceil \quad \leftarrow \quad \text{Εύρεση της πρώτης}$$
$$+ \quad \lceil SC(A, r) / f_R \rceil - 1 \quad \leftarrow \quad \text{Εύρεση των υπόλοιπων}$$

Αν το A υποψήφιο κλειδί;

Επιλογή: Συνθήκη Ισότητας

Ε3 Χρήση πρωτεύοντος ευρετηρίου

b_R : αριθμός blocks της σχέσης R
 $SC(A, R)$: μέσος αριθμός πλειάδων που ικανοποιεί μια συνθήκη
 f_R : παράγοντας ομαδοποίησης
 HT_i : αριθμός επιπέδων

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο αν υπάρχει πρωτεύον ευρετήριο στο A

$HT_i + 1$ ← Εύρεση και μεταφορά της πρώτης

Αν το A δεν είναι υποψήφιο κλειδί -- ευρετήριο συστάδων

$$HT_i + \lceil SC(A, R) / f_R \rceil$$

Πρωτεύον ευρετήριο στο A , σημαίνει ότι οι εγγραφές του αρχείου δεδομένων είναι ταξινομημένες (διατεταγμένες) ως προς A

Επιλογή: Συνθήκη Ισότητας

Ε4 Χρήση δευτερεύοντος ευρετηρίου

b_R : αριθμός blocks της σχέσης R
 $SC(A, R)$: μέσος αριθμός πλειάδων που ικανοποιεί μια συνθήκη
 f_R : παράγοντας ομαδοποίησης
 HT_i : αριθμός επιπέδων

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο αν υπάρχει δευτερεύον ευρετήριο στο A

Αν το A είναι υποψήφιο κλειδί

$$HT_i + 1$$

Αν το A δεν είναι υποψήφιο κλειδί

$$HT_i + SC(A, R)$$

Στη χειρότερη περίπτωση κάθε εγγραφή που ικανοποιεί τη συνθήκη σε διαφορετικό block

Επιλογή - συνθήκη με σύγκριση

$$\sigma_{A \leq u}(\mathbf{R}) \text{ ή } \sigma_{A \geq u}(\mathbf{R})$$

Έστω ότι c πλειάδες ικανοποιούν τη συνθήκη

Γενικά $c = n_r / 2$

Έστω \min , \max , ομοιόμορφη κατανομή και $\sigma_{A \leq u}(\mathbf{R})$

$$c = \begin{cases} 0 & \text{αν } u < \min \\ n_r & \text{αν } u \geq \max \\ n_r * [(u - \min) / (\max - \min)] & \end{cases}$$

$$\sigma_{A \leq u}(\mathbf{R})$$

E1 Σειριακή αναζήτηση

E2 Δυαδική αναζήτηση

Επιλογή: Συνθήκη με Σύγκριση

E5 Χρήση πρωτεύοντος ευρετηρίου

$$A \geq u$$

1. Χρήση ευρετηρίου για την εύρεση της πρώτης εγγραφής $A \geq u$
2. Σάρωση όλου του αρχείου ξεκινώντας από αυτήν την εγγραφή

$$HT_i + \lceil c / f_R \rceil$$

$$A \leq u$$

Δε χρειάζεται ευρετήριο, γιατί:

c : επιλεξιμότητα (πλειάδες που ικανοποιούν την συνθήκη)
 f_R : παράγοντας ομαδοποίησης
 HT_i : αριθμός επιπέδων

Επιλογή: Συνθήκη με Σύγκριση

E6 Χρήση δευτερεύοντος ευρετηρίου

Σάρωση των φύλλων του δέντρου

$A \leq u$ από την αρχή έως το u

$A \geq u$ από το u έως το τέλος

Αν $c = n_R / 2$, τότε (αν κάθε εγγραφή σε διαφορετικό block)

$$HT_i + LB_i / 2 + n_R / 2$$

c : επιλεξιμότητα (πλειάδες που ικανοποιούν την συνθήκη)
 n_R : αριθμός εγγραφών
 LB_i : αριθμός block φύλλων
 HT_i : αριθμός επιπέδων

Επιλογή - συνθήκη σύζευξης

$$\sigma \theta_1 \text{ AND } \theta_2 \dots \text{ AND } \theta_n (R)$$

Επιλεκτικότητα μιας συνθήκης:

το πλήθος των εγγραφών (πλειάδων) που την ικανοποιούν
το πλήθος των εγγραφών (πλειάδων) του αρχείου (σχέσης)

- Αν οι συνθήκες είναι ανεξάρτητες, το μέγεθος του αποτελέσματος:

$$\frac{n_R * s_1 * s_2 * \dots * s_n}{n_R^n}$$

s_i επιλεκτικότητα της θ_i

E7 Συζευκτική επιλογή με χρήση ενός απλού ευρετηρίου

Υπάρχει διαδρομή προσπέλασης για ένα από τα γνωρίσματα που εμφανίζονται σε οποιαδήποτε απλή συνθήκη

Επιλογή του γνωρίσματος στην απλή συνθήκη με τη **μικρότερη** επιλεκτικότητα

Χρήση μιας από τις προηγούμενες μεθόδους για την ανάκτηση των εγγραφών που ικανοποιούν αυτήν την συνθήκη και έλεγχος για κάθε επιλεγμένη εγγραφή αν ικανοποιεί και τις υπόλοιπες συνθήκες

Επιλογή: Συνθήκη Σύζευξης

Ε8 Συζευκτική επιλογή με χρήση σύνθετου ευρετηρίου

Αν υπάρχει ευρετήριο στο συνδυασμό δύο ή περισσότερων γνωρισμάτων που εμφανίζονται σε οποιαδήποτε απλές συνθήκες

Επιλογή: Συνθήκη Σύζευξης

Ε9 Συζευκτική επιλογή με τομή δεικτών

Αν υπάρχουν ευρετήρια σε περισσότερα από ένα από τα γνωρίσματα

Επιλογή - συνθήκη διάζευξης

$$\sigma \theta_1 \text{ OR } \theta_2 \dots \text{ OR } \theta_n \text{ (R)}$$

Αν κάποια από τις συνθήκες δεν έχει διαδρομή προσπέλασης
-> σάρωση όλου του αρχείου

Συνένωση

$$\mathbf{R} \bowtie \mathbf{R.A \text{ op } S.B} \mathbf{S}$$

- Σ1 Εμφωλευμένος (εσωτερικός - εξωτερικός) βρόγχος
- Σ2 Χρήση μιας δομής προσπέλασης
- Σ3 Ταξινόμηση-Συγχώνευση
- Σ4 Συνένωση με κατακερματισμό

Συνένωση (εμφωλευμένος βρόγχος)

Σ1 Εμφωλευμένος (εσωτερικός - εξωτερικός) βρόγχος

Για κάθε εγγραφή t της R

Για κάθε εγγραφή s της S

Αν $t[A]$ or $s[B]$ πρόσθεσε το t s στο αποτέλεσμα

Αγνοώντας την εγγραφή των *blocks* του αποτελέσματος

$$n_R * b_S + b_R$$

Συνένωση (εμφωλευμένος βρόγχος)

Για κάθε *block* B_r της R

Για κάθε *block* B_s της S

Για κάθε εγγραφή t του B_r

Για κάθε εγγραφή s του B_s

Αν $t[A]$ or $s[B]$ πρόσθεσε το t s στο αποτέλεσμα

Αγνοώντας την εγγραφή των *blocks* του αποτελέσματος

$$b_R * b_S + b_R$$

Συμφέρει η τοποθέτηση της μικρότερης σχέσης στο εξωτερικό βρόγχο

Συνένωση (εμφωλευμένος βρόγχος)

Αν υπάρχουν $n_B > 2$ blocks στη μνήμη που μπορεί να χρησιμοποιηθούν για τον υπολογισμό της συνένωσης συμφέρει να διαβάζουμε τα blocks της σχέσης του εξωτερικού βρόγχου ανά $n_B - 1$

Για κάθε $n_B - 1$ block B_r της R

Για κάθε block B_s της S

Για κάθε εγγραφή t του B_r

Για κάθε εγγραφή s του B_s

Αν $t[A]$ ορ $s[B]$ πρόσθεσε το t s στο αποτέλεσμα

$$\lceil (b_R / (n_B - 1)) \rceil * b_S + b_R$$

Συνένωση (χρήση ευρετηρίου)

Σ2 Χρήση μιας δομής προσπέλασης

Η σχέση για την οποία υπάρχει ευρετήριο τοποθετείται στο εσωτερικό βρόγχο. Έστω ότι υπάρχει ευρετήριο για το γνώρισμα B της σχέσης S

Για κάθε block B_r της R

Για κάθε εγγραφή t του B_r

Χρησιμοποιείσαι το ευρετήριο στο B για να βρεις τις εγγραφές s της S τέτοιες ώστε $t[A]$ ορ $s[B]$

$n_R * C + b_R$ όπου C το κόστος μιας επιλογής στο S

Επιλεκτικότητα συνένωσης μιας σχέσης:

το πλήθος των εγγραφών (πλειάδων) που επιλέγονται
το πλήθος των εγγραφών (πλειάδων) του αρχείου (σχέσης)

- Σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να δημιουργηθεί ένα ευρετήριο ειδικά για τη συνένωση

Συνένωση (ταξινόμηση-συγχώνευση)

Σ3 Ταξινόμηση - Συγχώνευση

```
Ταξινόμηση τις πλειάδες της R στο γνώρισμα A
Ταξινόμηση τις πλειάδες της S στο γνώρισμα B
i := 1; j := 1;
while (i ≤ nR and j ≤ nS)
  if (Ri[A] < Sj[B])
    i := i + 1; (*προχώρησε το δείκτη στην R *)
  if (Ri[A] > Sj[B])
    j := j + 1; (* προχώρησε το δείκτη στην S*)
```

Συνένωση (ταξινόμηση-συγχώνευση)

```
else (* Ri[A] = Sj[B] *)
  πρόσθεσε το Ri . Sj στο αποτέλεσμα
  k := j + 1; (* γράψε και τις άλλες πλειάδες της S που ταιριάζουν, αν υπάρχουν *)
  while ((k ≤ nS) and (Ri[A] = Sk[B]))
    πρόσθεσε το Ri . Sk στο αποτέλεσμα
    k := k + 1;
  m := i + 1; (* γράψε και τις άλλες πλειάδες της R που ταιριάζουν,
               αν υπάρχουν *)
  while ((m ≤ nR) and (Rm[A] = Sj[B]))
    πρόσθεσε το Rm . Sj στο αποτέλεσμα
    k := k + 1;
i := m; j := k;
```

Συνένωση (ταξινόμηση-συγχώνευση)

Αν αγνοήσουμε τη ταξινόμηση για τη *συγχώνευση* (merge)
απλή σάρωση των δύο αρχείων:

$$b_R + b_S$$

Ταξινόμηση: $b_R * \log(b_R) + b_S * \log(b_S)$

Συνένωση (με κατακερματισμό)

Σ4 Συνένωση με κατακερματισμό

- χωρίζουμε με βάση μια συνάρτηση κατακερματισμού h τις πλειάδες της S και της R σε κάδους -- στον ίδιο κάδο αν $h(t_R[A]) = h(t_S[B])$
- δηλαδή οι πλειάδες με $t_R[A] = t_S[B]$ πέφτουν στον ίδιο κάδο άρα αρκεί να ελέγξουμε μεταξύ τους τις πλειάδες που πέφτουν στον ίδιο κάδο

Συνένωση (με κατακερματισμό)

Κατακερμάτισε τις εγγραφές της R χρησιμοποιώντας την $h(t_R[A])$

Για κάθε εγγραφή t_S της S

$$k := h(t_S[B])$$

σύγκρινε το $t_S[B]$ με $t_{Ri}[A]$ για όλες τις εγγραφές t_{Ri} της R στον κάδο k

Χρησιμοποιούμε την μικρότερη σχέση για το πρώτο πέρασμα. Αν όλοι οι κάδοι που προκύπτουν χωράνε στη μνήμη, κόστος $b_R + b_S$

Συνένωση (με κατακερματισμό)

Έστω ότι δε χωρούν όλοι οι κάδοι.

Έστω M καταχωρητές, N κάδοι, και η συνάρτηση $h(k) = k \bmod N$

(* Κατακερμάτισε τις εγγραφές της R χρησιμοποιώντας την $h(t_R[A])$ - στη μνήμη όλα τα blocks του πρώτου κάδου και ένα block για τους υπόλοιπους *)

Για κάθε t_R της R

$k := h(t_R[A])$

if ($k > 1$ και το block του k -οστού κάδου είναι γεμάτο)
 μετέφερε το block στο δίσκο

Συνένωση (με κατακερματισμό)

(* στη μνήμη όλα τα blocks του 1ου κάδου - γράψε τα blocks των άλλων κάδων στο δίσκο *)

Για κάθε εγγραφή t_S της S

$k := h(t_S[B])$

αν $k = 1$ σύγκρινε το $t_S[B]$ με όλες τις εγγραφές t_{R_i} στον κάδο 1

αν $k > 1$, γράψε την εγγραφή στο δίσκο

Συνένωση (με κατακερματισμό)

(* μετά το πρώτο βήμα - έχει γίνει συνένωση όλων των εγγραφών του πρώτου κάδου και στο δίσκο υπάρχουν $N - 1$ κάδοι της R και $N - 1$ κάδοι της S *)

$i := 2; j := 1;$

while ($i \leq N$)

φέρε στη μνήμη όλα τα blocks του i -οστού κάδου

while ($j \leq \#$ blocks του i -οστού κάδου του αρχείου S)

 φέρε στη μνήμη το j -οστό block B_j του i -οστού κάδου του αρχείου S

 Για κάθε εγγραφή t_s του B_j

 σύγκρινε το $t_s[B]$ με όλες τις εγγραφές t_{R_i} στον κάδο i

Πράξεις Συνόλων

Ταξινομήσε τις πλειάδες της R σε ένα γνώρισμα A

Ταξινομήσε τις πλειάδες της S στο ίδιο γνώρισμα

$i := 1; j := 1;$

while ($i \leq n_R$ and $j \leq n_S$)

 if ($R_i[A] > S_j[B]$)

Τομή

τίποτα

Ένωση

γράψε το S_j στο αποτέλεσμα

Διαφορά

τίποτα

$j := j + 1$

Πράξεις Συνόλων

else if ($R_i[A] < S_j[B]$)

Τομή

τίποτα

Ένωση

γράψε το R_i στο αποτέλεσμα

Διαφορά

γράψε το R_i στο αποτέλεσμα

$i := i + 1$

else (* $R_i[A] = S_j[B]$ *)

Τομή

γράψε το R_i στο
αποτέλεσμα

$i := i + 1;$

$j := j + 1;$

Ένωση

$i := i + 1;$

Διαφορά

$i := i + 1;$

$j := j + 1;$

Πράξεις Συνόλων

Αν υπάρχουν ακόμα εγγραφές για κάποιο αρχείο:

Ένωση

while ($i \leq n_R$)

γράψε το R_i στο αποτέλεσμα

$i := i + 1;$

while ($j \leq n_S$)

γράψε το S_j στο αποτέλεσμα

$j := j + 1;$

Διαφορά

while ($i \leq n_R$)

γράψε το R_i στο αποτέλεσμα

$i := i + 1;$

```
select A1, A2, ..., An  
from R1, R2, ..., Rm  
where P
```

$\pi_{A_1, A_2, \dots, A_n}(\sigma_P(R_1 \times R_2 \times \dots \times R_m))$

Δέντρο ερώτησης

Φύλλα: σχέσεις εισόδου

Εσωτερικοί κόμβοι: πράξεις της σχεσιακής άλγεβρας

Εκτέλεση δέντρου ερώτησης

Βελτιστοποίηση Ερωτήσεων

1. Διάσπαση των πράξεων επιλογής με συζευκτικές συνθήκες σε ακολουθίες πράξεων επιλογής
2. Μετατοπίζουμε την πράξη επιλογής όσο πιο κάτω επιτρέπεται από τα γνωρίσματα που περιλαμβάνονται στη συνθήκη
3. Επαναδιευθέτηση των φύλλων ώστε να εκτελούνται πρώτα οι σχέσεις που έχουν τις πιο περιοριστικές πράξεις επιλογής

Βελτιστοποίηση Ερωτήσεων

4. Συνδυασμός μιας πράξης καρτεσιανού γινομένου με μια πράξη επιλογής που ακολουθεί
5. Διάσπαση και μετακίνηση των λιστών προβολής όσο πιο κάτω γίνεται στο δέντρο
6. Εντοπισμός υποδέντρων με ομάδες πράξεων που μπορεί να εκτελεστούν με κοινό αλγόριθμο